

Aan: Provinciale Staten van Limburg
Limburglaan 10, 6229 GA Randwyck-Maastricht

Aan: Gedeputeerde Staten van Limburg
Limburglaan 10, 6229 GA Randwyck-Maastricht

Betreft: Ondersteuning voor initiatief Vossenbergh/Kalispeel

Geachte leden van de Provinciale Staten,

Zoals bekend is onlangs een streep gezet door het NPLG. Betreffend initiatief “Vossenbergh/Kalispeel” is september 2023 ingediend als Koplopers project voor het LPLG. De wettelijke kaders die onder andere vanuit Brussel opgelegd worden blijven echter overeind. Dit initiatief draagt bij aan de doelen op het gebied van onder andere stikstof, natuur en water waarbij ook nadrukkelijk perspectief voor de landbouw overeind blijft.

Graag verwijs ik hierbij ook naar de ingezonden brief van initiatief Dorperpeel waar net als bij dit initiatief een win-win situatie gecreëerd wordt voor natuur EN landbouw. Ik vraag u vriendelijk deze brief te bespreken bij agendapunt 10.1 van de commissie LEO d.d. 11 oktober 2024.

Betrokken partijen

In totaal zijn een 15-tal boeren (zowel met een bedrijfslocatie als enkel een grondpositie) aangehaakt bij het initiatief. 15 boeren hebben elkaar gevonden naar aanleiding van de uitspraak van de RvS dat er voor het onttrekken van grondwater t.b.v. beregening een vergunning op basis van de natuurbeschermingswet noodzakelijk is. Door initiatiefnemers is gesproken met alle (grond)eigenaren in of nabij het gebied Vossenbergh/ Kalispeel waarbij provinciale grens overstijgend is gekeken. Op 5 juli 2023 is het schetsplan door de initiatiefnemers gepresenteerd aan bestuurders en ambtenaren van zowel Provincie Limburg, Waterschap Limburg als Gemeente Peel en Maas.

Start en looptijd project

Eenzijds zijn binnen het gebied maatregelen direct op te pakken op het moment dat Rijksmiddelen via Provincie beschikbaar worden gesteld. Hierbij valt onder andere te denken aan de aankoop van gronden welke een rol kunnen spelen in de transitie van het gebied. Gronden kunnen een grote rol vervullen in extensivering, inzet als natuur en/ of landschapsgronden of ruilgronden en op gang brengen van de transitie van dit gebied als overgangsgebied van N2000 naar landbouwgebied.

Naast extensivering is een belangrijk doel voor dit gebied om het grondwaterpeil omhoog te brengen om de hydrologische situatie van de Groote Peel te verbeteren. De precieze omvang van de effecten van deze maatregelen vragen vooruitlopend op uitvoering om een nadere hydrologische analyse en de technische en financiële haalbaarheid van het aanvoer van water vanuit de Noordervaart. De grove gebiedsschets en beoogde maatregelen kunnen op basis van deze nadere analyses en verder afstemming vervolgens opgewerkt worden naar een totaal gebiedsplan.

Resultaat project

Op basis de gebiedsschets en beoogde maatregelen kan een bijdrage geleverd worden aan zowel de natuurdoelstellingen (verlagen van de stikstofemissie en verhogen van de grondwaterstand) als het behouden en creëren van toekomstperspectief van boeren in het gebied. Doordat het project “bottom up” is opgesteld kan het rekenen op veel draagvlak en samenwerking met betrokkenen en stakeholders en perspectief tot verdere gebiedsgerichte aanpak in de omgeving.

Locatie/gebied project

Het plan is ingedeeld in twee gebieden: Gebied 1 en 2 (zie bijlage)

Gebied 1 betreft het gebied ten zuiden van de Nederweerdterdijk. Gebied 2 betreft het gebied ten noorden van de Nederweerdterdijk omgeving Vossenbergh/ Kalispeel te Meijel.

Stand van zaken (gevoerd overleg, commitment belanghebbenden en participatie)

Het initiatief van de 15 boeren is vanuit onderop ontstaan en is die zin is het commitment en participatie geborgd. Er is overleg gevoerd met de 3 betrokken overheidslagen zijnde Provincie, Waterschap en Gemeente. In het vervolgtraject zullen overige belanghebbenden nog betrokken worden zoals TBO's.

Getracht wordt een substantiële bijdrage te leveren aan doelen van destijds opgestelde NPLG (natuur, water en/of klimaat)

- Bijdrage aan verlaging van de stikstofuitstoot uit dierenverblijven (afhankelijk van deelname aan Rijks- en provinciale regelingen (LBV, LBV+, MGA2, latente ruimte vergunningen enz.);
- Door extensivering van landbouwgronden wordt zowel de waterkwaliteit verbeterd als de uitstoot van ammoniak naar de lucht;
- Verlaging stikstofuitstoot door intrekken van milieuvergunningen van vrijstaande bouwkwavels (latente ruimte)
- Bijdrage aan emissiereductieopgave broeikasgassen lift mee met aanpak verlaging stikstofuitstoot;
- Bijdrage aan verhoging van de grondwaterstand (omvang afhankelijk van doorrekening hydrologisch model Provincie Limburg en N-Brabant/ WS Limburg en Aa&Maas). Hiermee zowel verbetering hydrologische doelen/herstel N2000 en klimaatadaptief inrichten van het gebied (droogte en extremen);
- Verminderen grondwateronttrekkingen; Met dit plan is grondwateronttrekking ten behoeve van beregening niet meer of nauwelijks meer nodig indien het lukt om het grondwater tot een constant niveau van 50-80 cm onder maaiveld te houden (of hoger als het gewas dit aan kan). Met dit plan wordt tegendruk geboden tegen grondwater in Groote Peel, waardoor de Groote Peel minder verdroogd via wegzijging. Zonder dit plan zakt het water in de zomer te diep weg, dit is niet gunstig voor het N2000 gebied. Het plan draagt hierbij aan de NDA van de Groote Peel om de drainerende werking van het omringede gebied te verminderen;
- Behoud van grasland in combinatie met extensivering zorgt voor minder uitspoeling van meststoffen en meer biodiversiteit. Door peilverhoging aan verminderd de afbraak van veen in ondergrond en hiermee koolstof afbraak verminderen;
- Middels dit plan wordt een bijdrage geleverd aan 10% groenblauwe dooradering door aanleg van waterpartijen en omzetten van lagere landbouwgronden in extensief beheerder gronden.
- Waterkwaliteit wordt ook verbeterd omdat er actief wordt gewerkt aan bodemverbetering;

Met groenbemesters wordt de organische stof verhoogd en uitspoeling van nutriënten tegengegaan. Er zal in het plan verder uitwerking gegeven worden door volop in te zetten op de ECO-regelingen van GLB. Ook de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater wordt verminderd door een integrale aanpak onkruidenbestrijding;

Begroting (indicatief)

Korte termijn (no-regret) (1-3 jaar)

1. Planverkenning 400.000,-
2. Aankoop/afwaardering gronden inclusief aangepast beheer van de aangekochte gronden direct na aankoop € 10.000.000,-

3. Milieuvergunningen intrekken € 1.800.000,--

Lange termijn (3-6 jaar)

- 4. Planuitwerking (DO, bestek, vergunningen en aanbesteding) € 800.000,-
- 5. Realisatie hoofdwatersysteem € 6.000.000,--
- 6. Cultuurtechnische maatregelen en detailafwatering op perceel niveau 3.000.000,--

Korte en lange termijn

- 7. Procesbegeleiding en communicatie € 600.000

Totaal: 22,6 miljoen

Voor nu wordt een bijdrage gevraagd voor de korte termijn kosten: 12,6 miljoen.

Korte termijn (2 tot 3 jaar):

- Aankopen/afwaarderen percelen
- Intrekken meerdere milieuvergunningen;
- Schetsplan vertalen naar een concept inrichtingsplan;
- Concept inrichtingsplan en wateraanvoersysteem toetsen op technische en financiële haalbaarheid;
- Hydrologische effecten van het plan toetsen;

Middel lange termijn (3 tot 6 jaar);

- Inrichtingsplan uitwerken tot een definitief totaal ontwerp
- Diverse onderzoeken uitvoeren ter voorbereiding op uitvoering;
- Vergunningen procedures
- Aanbesteding
- Realisatie

Benodigde besluitvorming over vergunningen en/of bestemmingsplan(nen)

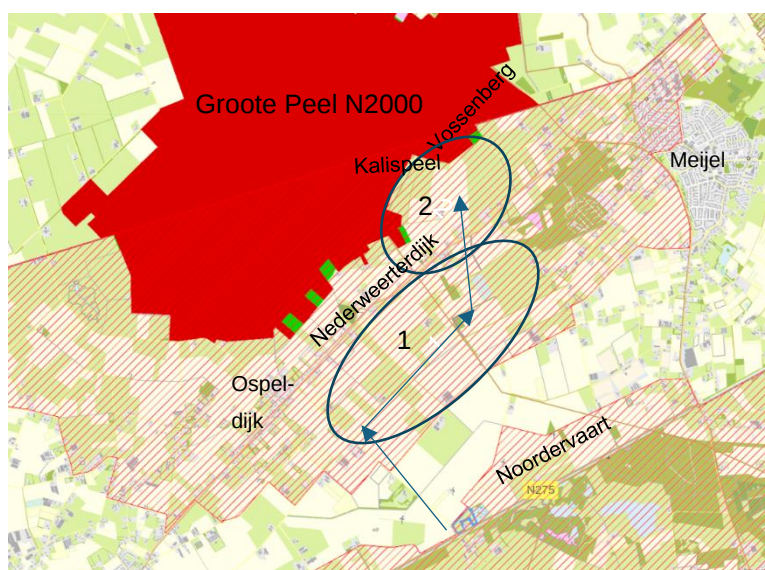
Met de aankoop van de gronden kan direct al een bijdrage geleverd worden aan de NPLG doelen. Voor het wateraanvoersysteem zijn zeker nog de nodige vergunningen nodig. Maar dat is iets voor de middellange termijn en om het gebiedsproces te starten. Middels het aankopen van de gronden kan direct no-regret maatregelen bereikt worden en dit bottom up initiatief in gang houden.

Wij vragen u om het initiatief zoals bovenstaand beschreven mee te nemen in de gebiedsplannen van Limburg en hier budget voor vrij te maken, zeker omdat het win-win situatie creëert voor natuur EN landbouw. We willen graag met u in gesprek om ons initiatief nader toe te lichten en een werkbezoek in te plannen.

Met vriendelijke groet,

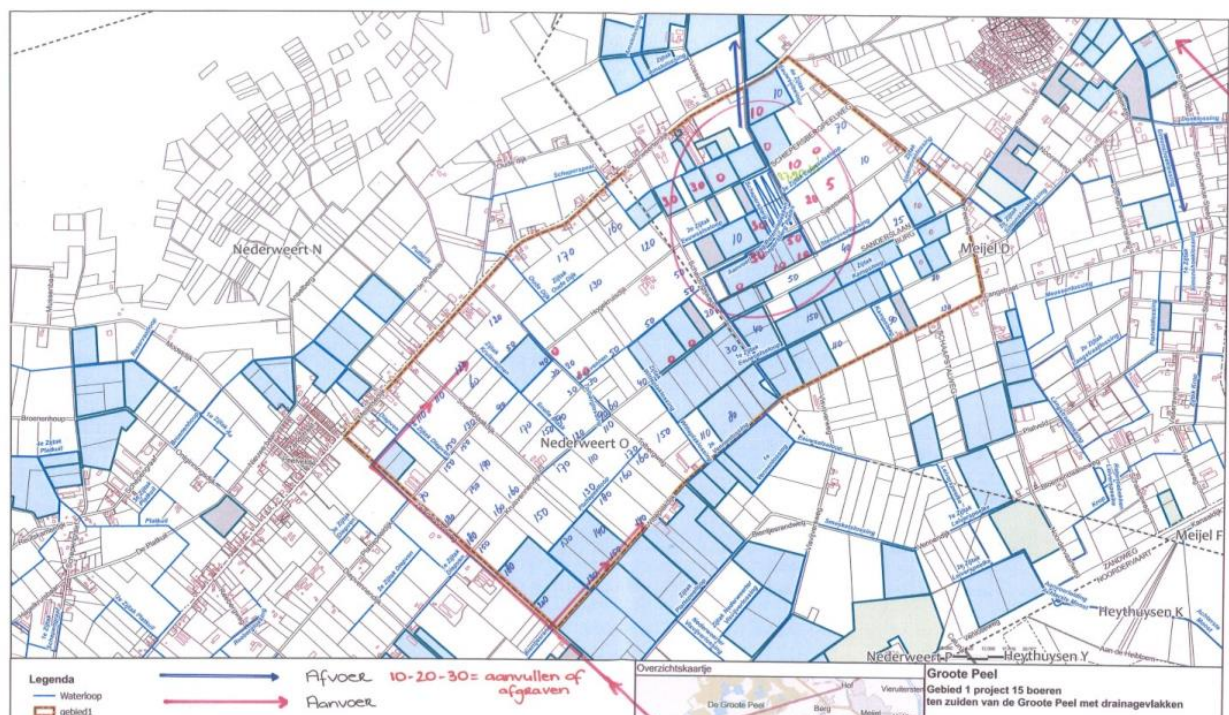
Initiatief Vossenbergh/Kalispeel (Groote Peel Zuid)

Bijlage 1

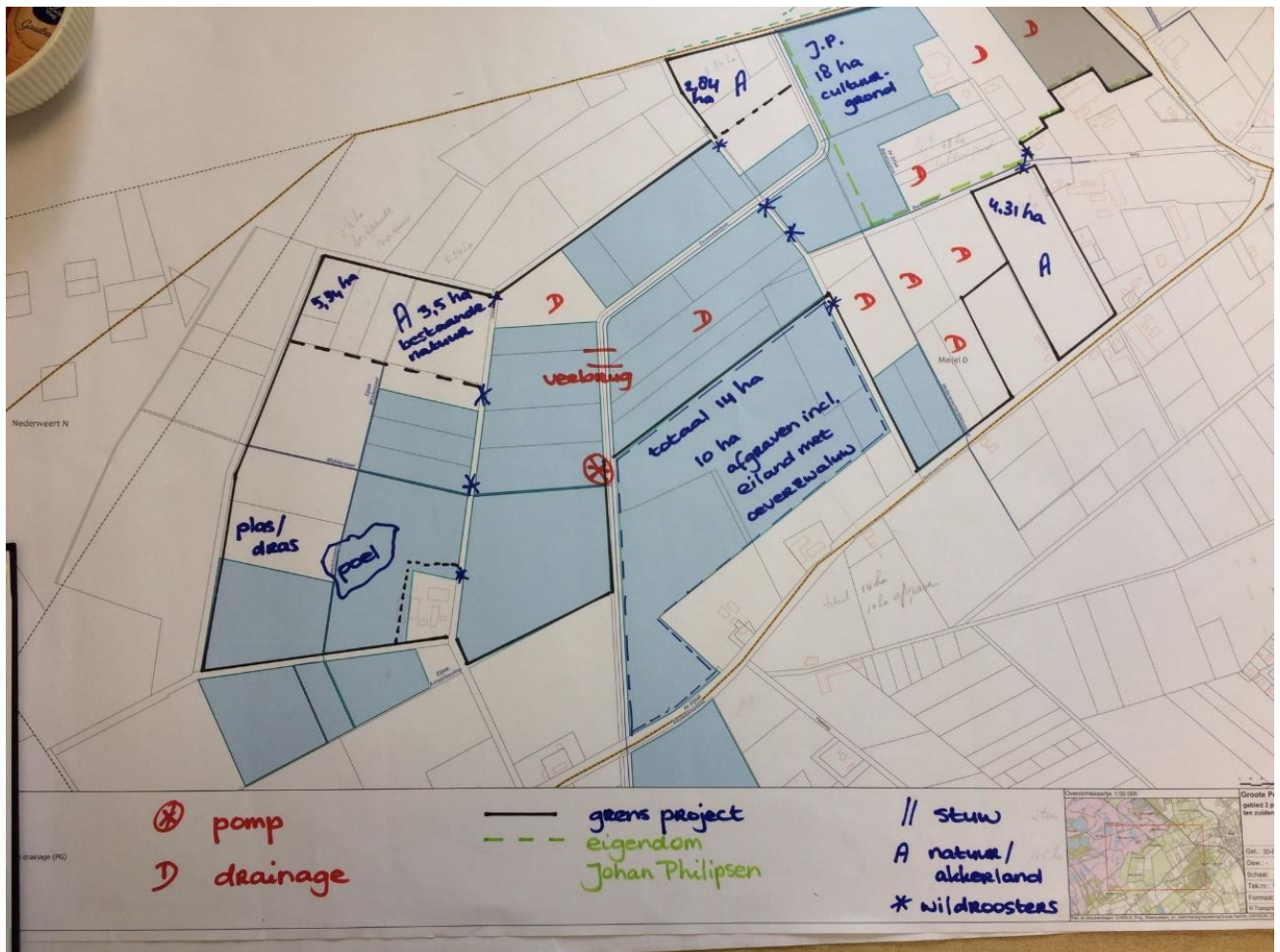
Oranje arcering is hydrologische bufferzone Groote Peel

Gebied 1

Blauwe percelen hebben in de huidige situatie al een peilgestuurde drainage, deze worden samen met overige percelen gevoed met aanvoerwater.

Gebied 2

Gebied 2 wordt nagenoeg geheel omgevormd naar extensief gebruik met hoge waterstanden waarbij ook de inzet als bergingsgebied tot de mogelijkheden behoort.